Intentieverklaring

Bekendmaking van de oprichting van het Platform Duurzame Digitale Toegankelijkheid Vlaanderen

Ons cultureel erfgoed wordt in toenemende mate digitaal. Het merendeel van het erfgoedmateriaal dat vandaag wordt gecreëerd is van oorsprong al digitaal; bijvoorbeeld elektronische documenten, foto's en video's die met een digitale camera zijn gemaakt, enzovoort. Archieven, musea en bibliotheken starten structureel of projectmatig steeds vaker allerlei digitaliseringsinitiatieven. We merken de impact hiervan door het groeiend aanbod aan digitaal erfgoed dat online beschikbaar wordt. Voorbeelden zijn de regionale of lokale beeldbanken en de digitale collecties van archieven, musea en erfgoedbibliotheken.

Het duurzaam bewaren van dit digitale cultureel erfgoed voor de komende generaties is een uitdaging waarmee erfgoedorganisaties en -instellingen momenteel worden geconfronteerd. Willen we voorkomen dat er gaten in het digitaal geheugen ontstaan, zijn we gedwongen om nu en in toekomst onze aandacht te richten op het duurzaam bewaren van digitaal erfgoed. We moeten dit doen opdat we binnen twintig jaar onze digitale archieven nog zouden kunnen raadplegen of opdat we nog zouden kunnen kijken naar de digitale beelden die we vandaag massaal op het internet plaatsen. Het gevaar van gaten in het digitaal geheugen stelt zich trouwens niet enkel binnen de cultureel-erfgoedsector, maar ook daarbuiten. Niet enkel digitaal cultureel erfgoed moet voor het nageslacht worden bewaard, maar ook digitale wetenschappelijke data, digitale bestuurlijke informatie, digitale medische dossiers… Het maatschappelijk belang van digitale duurzaamheid kan dan ook nauwelijks overschat worden: het veiligstellen van de huidige investeringen in digitalisering en het op lange termijn toegankelijk houden van de digitale data zijn immers essentiële voorwaarden voor het realiseren van een digitale kennismaatschappij. Voor het cultureel erfgoedveld, maar ook voor onderwijs en wetenschap, zijn dit strategische uitdagingen.

De voorwaarden om de uitdagingen aan te gaan die de digitale duurzaamheid onze samenleving stelt zijn o.a.:

- een sterk bewustzijn van het probleem van digitale duurzaamheid;
- een goede definiëring van de rollen en verantwoordelijkheden m.b.t. digitale duurzaamheid;
- een gepaste infrastructuur voor de opslag en het duurzame beheer van digitaal erfgoed en andere digitale informatie;
- een beschikbaarheid van diensten en instrumenten m.b.t. digitale duurzaamheid;
- een structurele financiering voor het bewaren en beheren van digitaal erfgoed en andere digitale informatie;
- goede afspraken over de selectie voor de bewaring van digitaal erfgoed en andere digitale informatie;
- een opbouw en verspreiding van kennis en expertise m.b.t. digitale duurzaamheid.

Spijtig genoeg ontbreekt het hier vandaag in Vlaanderen in grote mate aan.

Toch zijn er sinds enkele jaren in Vlaanderen in o.a. de cultureel-erfgoedsector nieuwe initiatieven ontstaan met betrekking tot digitale archivering. Verschillende erfgoedinstellingen hebben of werken ondertussen aan een digitaal depot. Er is de oprichting van het *Vlaams Instituut voor digitale Archivering en ontsluiting van het Audiovisueel erfgoed* (VIAA). De onderzoeksprojecten *BOM-vl* en *Archipel* gingen na wat het concreet betekent om in Vlaanderen binnen een gedecentraliseerde

infrastructuur een duurzaam archief van diverse (complexe) digitale en multimediale objecten te implementeren. In opdracht van de Vlaamse overheid werd het project CEST (Cultureel Erfgoed Standaarden Toolbox) opgestart, dat een leidraad ontwikkelt voor het gebruik van standaarden voor digitaal cultureel erfgoed. Sinds januari 2011 erkent de Vlaamse overheid binnen het cultureel-erfgoeddecreet PACKED vzw als expertisecentrum voor digitaal cultureel erfgoed. Tenslotte verwijzen we ook naar het beleidsplan *digitale Alzheimer (Beleidsbrief Bestuurszaken 2010-2011)* dat er voor moet zorgen dat het digitale archief van de Vlaamse overheid op orde komt.

Deze nieuwe initiatieven volstaan echter niet. Er dient meer te gebeuren om de bewaring van ons digitaal geheugen op korte termijn veilig te stellen. De samenleving en het beleid moeten dan ook blijvend gesensibiliseerd worden om gepast en snel te reageren op de noodzaak in Vlaanderen om te investeren in de duurzame bewaring van cultureel erfgoed. In een groot aantal landen in de EU en daarbuiten werden door instellingen samenwerkingsverbanden of coalities rond digitale duurzaamheid opgezet. Deze sectorale samenwerking is een vruchtbare methode gebleken om een gezamenlijke langetermijnvisie uit te bouwen, het uitwisselen van expertise te stimuleren én om een grotere draagkracht te creëren voor de problematiek van digitale duurzaamheid naar de overheid toe.

Enkele instellingen binnen de cultureel-erfgoedsector vinden dat de tijd rijp is om ook in Vlaanderen een dergelijk samenwerkingsverband op te richten. Ze hielden het onder het doopvont als het ***Platform Duurzame Digitale Toegankelijkheid Vlaanderen*** (verder: Platform DDT-Vl). De doelstellingen van het Platform DDT-Vl zijn:

- het versterken van het probleembewustzijn m.b.t. digitale duurzaamheid;
- het bijdragen aan het vastleggen van de rollen en verantwoordelijkheden in de cultuur-erfgoedsector m.b.t. digitale duurzaamheid;
- het bepleiten van de urgente noodzaak aan een infrastructuur voor de opslag en het duurzaam beheer van digitaal cultureel erfgoed, alsook het wegen op de politieke agendasetting hieromtrent;
- het bepleiten van de urgente noodzaak aan diensten en instrumenten m.b.t. digitale duurzaamheid;
- het bepleiten van de urgente noodzaak aan een structurele financiering voor het bewaren en beheren van digitaal cultureel erfgoed, alsook het wegen op de politieke agendasetting hieromtrent;
- het bijdragen aan goede afspraken in de cultureel-erfgoedsector m.b.t. de selectie voor de digitale bewaring en digitaliseringacties;
- het opbouwen en verspreiden van kennis en expertise in de cultureel-erfgoedsector m.b.t. digitale duurzaamheid.

Het Platform DDT-Vl ontwikkelt zich tot een **netwerk van Vlaamse organisaties en instellingen** die, vanuit hun eigen basiswerking en doelstellingen, actief willen samenwerken aan het versterken van de digitale duurzaamheid van het cultureel erfgoed in Vlaanderen. We doen een oproep aan organisaties en instellingen om **actief lid te worden** van het Platform DDT-Vl.

FARO. Vlaams steunpunt cultureel erfgoed zal het platform faciliteren en het secretariaat op zich nemen. U kan zich aansluiten door de naam van uw organisatie/instelling, de persoon die uw organisatie/instelling zal vertegenwoordigen en uw contactgegevens te mailen naar Bart De Nil (Bart.DeNil@faronet.be).

De **eerste plenaire bijeenkomst** van het platform DDT-Vl is gepland op **donderdag 26 januari 2012** vanaf 10:00 uur in de lokalen van FARO (Priemstraat 51 te Brussel).

Zeven organisaties namen het initiatief tot de oprichting van dit platform: Amsab-Isg, FARO. Vlaams steunpunt cultureel erfgoed, Felix Archief, LIAS-KADOC, PACKED - expertisecentrum digitaal erfgoed en de Vlaamse Erfgoedbibliotheek.

Platform DDT-Vl
t.a.v. Bart De Nil (FARO)
Priemstraat 51
1000 Brussel
09 213 10 60
bart.denil@faronet.be